

CUPRINS

PREFAȚĂ LA EDIȚIA A XIII-A	7
CAPITOLUL I	
DREPTUL ADMINISTRATIV – RAMURĂ A DREPTULUI PUBLIC	11
I. Noțiuni generale privind administrația publică	11
§ 1. Administrația publică în contextul separării și echilibrului puterilor în stat	11
§ 2. Dreptul administrativ este o ramură a dreptului public	16
§ 3. Obiectul dreptului administrativ	18
§ 4. Scopul administrației	20
§ 5. Ordinea publică și serviciul public	22
§ 6. Principiile aplicabile administrației publice	23
II. Fundamente constituționale actuale privind administrația publică și dreptul administrativ	26
§ 7. Izvoare constituționale exprese și implicite pentru administrația publică	26
§ 8. Principalele modificări aduse prin legea de revizuire a Constituției în materia administrației publice	27
Exerciții practice	40
CAPITOLUL II	
DEFINIȚIA ȘI TRĂSĂTURILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE PRIN PRISMA CONSTITUȚIEI DIN 1991 REVIZUITE ȘI REPUBLICATE	42
§ 1. Abordări doctrinare	42
§ 2. Precizări terminologice	42
§ 3. Sfera puterii executive	43
§ 4. Sfera autorităților care înfăptuiesc administrație publică în actualul sistem constituțional și legal	44
§ 5. Noțiune	46
§ 6. Corelația executiv – administrație publică	47
Exerciții practice	49
CAPITOLUL III	
DEFINIȚIA DREPTULUI ADMINISTRATIV	51
§ 1. Opinii exprimate în doctrina de specialitate	51
§ 2. Opinia noastră	52
Exerciții practice	53
CAPITOLUL IV	
IZVOARELE DREPTULUI ADMINISTRATIV	54
§ 1. Noțiune și categorii	54
I. Izvoarele formale scrise ale dreptului administrativ	54
§ 2. Generalități privind izvoarele formale scrise	54

§ 3. Constituția și legile constituționale.....	55
§ 4. Legea organică și legea ordinară.....	58
§ 5. Ordonanțele Guvernului.....	61
§ 6. Hotărârile Guvernului.....	63
§ 7. Actele administrației centrale de specialitate.....	63
§ 8. Ordinul Prefectului.....	65
§ 9. Hotărârile Consiliului județean.....	65
§ 10. Hotărârile Consiliului local.....	65
§ 11. Dispozițiile primarului.....	66
§ 12. Dispozițiile președintelui consiliului județean.....	66
§ 13. Tratatelor internaționale.....	66
II. Izvoarele formale nescrise ale dreptului administrativ.....	68
§ 14. Generalități privind această categorie de izvoare.....	68
§ 15. Cutuma sau obiceiul.....	68
§ 16. Consacrarea obiceiului ca izvor de drept potrivit Constituției României din 1991.....	70
§ 17. Jurisprudența.....	71
§ 18. Jurisprudența Curții Constituționale.....	72
§ 19. Doctrina (literatura de specialitate).....	74
Exerciții practice.....	76

CAPITOLUL V

NORMA DE DREPT ADMINISTRATIV.....	79
§ 1. Considerații generale.....	79
§ 2. Ipoteza normei de drept administrativ.....	79
§ 3. Dispoziția normei de drept administrativ.....	80
§ 4. Sancțiunea normei de drept administrativ.....	81
§ 5. Clasificarea normelor de drept administrativ.....	82
§ 6. Codificarea normelor de drept administrativ. Interesul și actualitatea problemei.....	83
§ 7. Avantajele codificării. Realități și perspective.....	85
§ 8. Perspective.....	86
§ 9. Codificarea procedurii administrative la nivelul Uniunii Europene.....	87
Exerciții practice.....	89

CAPITOLUL VI

RAPORTURILE DE DREPT ADMINISTRATIV.....	90
I. Definiția raportului de drept administrativ.....	90
§ 1. Definiția raportului de drept administrativ.....	90
II. Clasificarea și trăsăturile raporturilor de drept administrativ.....	91
§ 2. Categoriile de raporturi de drept administrativ.....	91
§ 3. Trăsăturile generale.....	91
Exerciții practice.....	94

CAPITOLUL VII

DREPTUL ADMINISTRATIV ȘI ȘTIINȚA ADMINISTRAȚIEI ROLUL
DREPTULUI ADMINISTRATIV ȘI AL DOCTRINEI ADMINISTRATIVE ÎN

CONSOLIDAREA STATULUI DE DREPT	95
§ 1. Caracterul interdisciplinar al științei administrației	95
§ 2. Principalele concepții privind știința administrației.....	96
§ 3. Crearea Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României și a institutului Național de Administrație, proiecte amenințate să rămână la faza de „proiecte”	98
Exerciții practice	101

CAPITOLUL VIII

ORGANIZAREA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE.....	102
§ 1. Concepte fundamentale în teoria organizării administrației publice.....	102
§ 2. Noțiunea de organ al administrației publice	104
§ 3. Noțiunea de sarcini ale organelor administrației publice.....	105
§ 4. Noțiunile de competență și de capacitate a organelor administrației publice.....	105
§ 5. Natura juridică a regimului politic instituit prin Constituția României din 1991	108
Exerciții practice	111

CAPITOLUL IX

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI.....	113
I. Statutul constituțional al Președintelui României și atribuțiile sale.....	113
§ 1. Statutul constituțional al Președintelui.....	113
§ 2. Alegerea și mandatul Președintelui.....	114
§ 3. Atribuțiile Președintelui României	117
§ 4. Atribuții realizate în raporturile cu justiția.....	122
§ 5. Atribuții exercitate în relațiile cu poporul.....	123
§ 6. Atribuțiile Președintelui ca șef al executivului	125
§ 7. Atribuțiile exercitate în domeniul politicii externe	132
II. Actele Președintelui României	133
§ 8. Forme de concretizare a activității Președintelui	133
III. Răspunderea Președintelui României.....	137
§ 9. Cadrul constituțional al răspunderii Președintelui României.....	137
§ 10. Răspunderea politică a Președintelui României.....	138
§ 11. Răspunderea penală a Președintelui României	139
Exerciții practice	143

CAPITOLUL X

GVERNUL.....	147
I. Reglementarea Guvernului potrivit Constituției României din 1991, republicată.....	147
§ 1. Fundamente constituționale și legale	147
§ 2. Statutul Guvernului.....	148

II. Structura, învestitura, organizarea și funcționarea Guvernului	149
§ 3. Structura Guvernului potrivit Constituției României din 1991	149
§ 4. Învestitura Guvernului potrivit Constituției României din 1991, revizuită și republicată și prevederilor Codului administrativ	151
§ 5. Mandatul Guvernului potrivit Constituției României din 1991	152
§ 6. Statutul membrilor Guvernului	153
§ 7. Statutul primului-ministru	156
§ 8. Aparatul de lucru al Guvernului	158
§ 9. Atribuțiile Guvernului României	158
§ 10. Funcționarea Guvernului	161
III. Actele Guvernului	162
§ 11. Determinarea sferei actelor	162
§ 12. Regimul constituțional al hotărârilor Guvernului	163
§ 13. Regimul constituțional al ordonanțelor Guvernului	164
IV. Controlul parlamentar exercitat asupra Guvernului și răspunderea Guvernului	169
§ 14. Controlul parlamentar exercitat asupra Guvernului	169
§ 15. Răspunderea Guvernului	171
§ 16. Regimul constituțional al moțiunii de cenzură	173
§ 17. Angajarea răspunderii Guvernului	174
§ 18. Răspunderea penală a membrilor Guvernului	176
Exerciții practice	179

CAPITOLUL XI

ADMINISTRAȚIA CENTRALĂ DE SPECIALITATE	181
I. Generalități	181
§ 1. Fundamentele constituționale și legale	181
§ 2. Noțiuni	181
§ 3. Drept comparat	182
§ 4. Istoricul reglementării	185
II. Categoriile de autorități centrale de specialitate	187
§ 5. Administrația ministerială și administrația extraministerială	187
§ 6. Categoriile	187
§ 7. Definiții	189
§ 8. Ministerele	190
§ 9. Clasificări	191
§ 10. Înființarea, organizarea și funcționarea ministerelor	191
§ 11. Istoricul reglementării constituționale actuale	192
§ 12. Modalitatea de reglementare a organizării și funcționării ministerelor	192
§ 13. Categoria de lege prin care se reglementează organizarea și funcționarea ministerelor	192
§ 14. Înființarea, organizarea și funcționarea celorlalte organe centrale de specialitate subordonate	193
§ 15. Statutul miniștrilor	194
§ 16. Organe centrale de specialitate în subordinea ministerelor	195

§ 17. Înființarea, organizarea și funcționarea organelor centrale de specialitate autonome.....	195
§ 18. Particularități privind statutul juridic al autorităților centrale autonome	196
§ 19. Autorități centrale de specialitate autonome de rang constituțional	197
§ 20. Categoriile de autorități centrale autonome	198
§ 21. Actele autorităților centrale de specialitate	199
Exerciții practice	202

CAPITOLUL XII

PRINCIPII DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A ADMINISTRAȚIEI

PUBLICE LOCALE	204
§ 1. Istoric al reglementării	204
§ 2. Drept comparat	206
§ 3. Rațiunea și semnificația modificărilor constituționale din anul 2003.....	207
§ 4. Sfera principiilor și semnificația lor	208
§ 5. Sfera principiilor constituționale	209
§ 6. Descentralizarea.....	210
§ 7. Deconcentrarea	215
§ 8. Autonomia locală.....	217
§ 9. Dreptul minorităților de a-și folosi limba națională în relațiile cu administrația publică.....	221
§ 10. Reglementarea dreptului minorităților de a-și folosi limba maternă în raporturile cu administrația în legislația Uniunii Europene	224
§ 11. Principii legale	225
§ 12. Eligibilitatea.....	225
§ 13. Consultarea cetățenilor în soluționarea problemelor locale de interes deosebit	227
§ 14. Principiul cooperării.....	229
§ 15. Principiul responsabilității	230
§ 16. Principiul constrângerii bugetare	230
Exerciții practice	231

CAPITOLUL XIII

CONSILIUL LOCAL ȘI PRIMARUL	233
§ 1. Sfera autorităților	233
§ 2. Drept comparat	234
§ 3. Raporturile consiliului local cu celelalte autorități ale administrației publice.....	236
§ 4. Consiliul local. Statutul constituțional și legal. Componenta.....	237
§ 5. Constituirea	238
§ 6. Statutul consilierului local	239
§ 7. Atribuțiile consiliului local	242
§ 8. Funcționarea consiliului local	244
§ 9. Actele consiliului local	246
§ 10. Răspunderea consilierilor.....	247
§ 11. Dizolvarea consiliului local	248

§ 12. Primarul	249
§ 13. Alegerea primarului	251
§ 14. Mandatul primarului	251
§ 15. Statutul primarului	252
§ 16. Atribuțiile primarului	255
§ 17. Actele primarului	256
§ 18. Răspunderea primarului	257
§ 19. Încetarea mandatului primarului	258
§ 20. Viceprimarul	261
§ 21. Secretarul general al unității administrativ-teritoriale.....	262
§ 22. Inițiativa cetățenească și adunările cetățenești.....	266
§ 23. Administratorul public	267
Exerciții practice	269

CAPITOLUL XIV

AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE JUDEȚENE	272
§ 1. Consiliul județean. Statut constituțional	272
§ 2. Drept comparat	273
§ 3. Raporturile dintre autoritățile locale și cele județene.....	275
§ 4. Constituirea consiliului județean și componența	275
§ 5. Atribuțiile și funcționarea consiliului județean	276
§ 6. Actele consiliului județean și ale președintelui consiliului județean	277
§ 7. Răspunderea consiliului județean.....	278
§ 8. Președintele consiliului județean.....	278
§ 9. Mandatul, funcționarea și actele consiliului județean	279
§ 10. Atribuțiile președintelui consiliului județean	279
§ 11. Vicepreședinții consiliului județean și secretarul județului	280
§ 12. Administrația municipiului București.....	281

CAPITOLUL XV

PREFECTUL	286
§ 1. Statutul constituțional și legal actual	286
§ 2. Istoric al reglementării	287
§ 3. Drept comparat	291
§ 4. Raporturile dintre prefect și autoritățile autonome locale.....	293
§ 5. Numirea și eliberarea din funcție a prefectului și a subprefectului.....	293
§ 6. Regimul incompatibilităților funcției de prefect și subprefect.....	293
§ 7. Atribuțiile prefectului.....	294
§ 8. Actele prefectului.....	298
§ 9. Particularități ale statutului juridic al prefectului. Regimul dreptului de asociere politică și sindicală și al dreptului la grevă	298
§ 10. Oficiile prefecturale	299
§ 11. Subprefectul	299
§ 12. Secretarul general al instituției prefectului	299
Exerciții practice	301

CAPITOLUL XVI

FUNȚIONARIII PUBLICI ȘI PERSONLUL CONTRACTUAL DIN

ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ.....	303
§ 1. Generalități.....	303
§ 2. Controverse doctrinare privind statutul juridic al funcționarilor publici	305
§ 3. Fundamente constituționale ale conceptelor de funcție publică și funcționari publici.....	307
§ 4. Definiția funcției publice și a funcționarului public	308
§ 5. Clasificarea funcționarilor publici	310
§ 6. Regimul juridic al actului de numire într-o funcție publică.....	314
§ 7. Drepturile și îndatoririle funcționarilor publici.....	315
§ 8. Îndatoririle funcționarilor publici	324
§ 9. Recrutarea funcționarilor publici	331
§ 10. Evaluarea funcționarilor publici	332
§ 11. Răspunderea funcționarilor publici.....	333
§ 12. Acordurile colective.....	339
§ 13. Corpul de rezervă al funcționarilor publici	340
§ 14. Modificarea, suspendarea și încetarea raportului de serviciu al funcționarului public.....	340
§ 15. Personalul contractual din sectorul bugetar	349
Exerciții practice	354

CAPITOLUL XVII

ACTIVITATEA AUTORITĂȚILOR ADMINISTRAȚIEI PUBLICE.....	357
I. Noțiuni generale	357
§ 1. Actele puterii executive	356
§ 2. Sfera formelor.....	357
§ 3. Faptele și operațiunile administrative	358
§ 4. Trăsăturile faptelor materiale și ale operațiunilor administrative	358
II. Actul administrativ. Definiție, trăsături.....	359
§ 5. Noțiune.....	359
§ 6. Definiție	359
§ 7. Trăsăturile actului administrativ	360
III. Clasificarea actelor administrative.....	364
§ 8. Criterii și categorii	364
IV. Regimul juridic al actelor administrative.....	366
§ 9. Noțiune și conținut.....	366
§ 10. Legalitatea actului administrativ.....	366
§ 11. Forma actului administrativ	370
§ 12. Procedura emiterii sau adoptării actelor administrative.....	373
§ 13. Forța juridică a actelor administrative	382
§ 14. Efectele actelor administrative.....	383
§ 15. Suspendarea actelor administrative.....	387
§ 16. Revocarea actelor administrative.....	390
§ 17. Anularea actului administrativ	394

§ 18. Inexistența actelor administrative	398
§ 19. Alte dimensiuni ale regimului juridic al actelor administrative	399
Exerciții practice	401
CAPITOLUL XVIII	
CONTRACTUL ADMINISTRATIV	404
§ 1. Scurt istoric	404
§ 2. Repere actuale ale noțiunii de contract administrativ	405
§ 3. Definiția contractului administrativ	406
Exerciții practice	409
CAPITOLUL XIX	
TEORIA GENERALĂ A CONTROLULUI EXERCITAT ASUPRA	
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE	
I. Semnificația activității de control în administrația publică	411
II. Fundamente constituționale ale controlului exercitat asupra administrației	
publice.....	412
III. Clasificarea formelor de control exercitat asupra administrației publice.....	414
IV. Jurisdicția administrativă și actul administrativ jurisdicțional.....	416
Exerciții practice	420
CAPITOLUL XX	
CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV	422
I. Noțiune și istoric.....	422
II. Fundamente constituționale actuale în materia contenciosului administrativ	424
III. Trăsăturile caracteristice ale acțiunii în contencios administrativ potrivit	
Legii nr. 554/2004 și Constituției	426
IV. Condițiile acțiunii în contencios administrativ, în baza Legii nr. 554/2004	447
V. Excepțiile de la controlul de legalitate exercitat de instanțele de contencios	
administrativ	
V.1. Actele administrative sustrate în totalitate controlului de legalitate al	
instanțelor judecătorești de contencios administrativ	465
V.2. Actele administrative care au un regim juridic specific al controlului de	
legalitate exercitat asupra lor	469
VI. Procedura în materie de contencios administrativ	471
Exerciții practice	495
CAPITOLUL XXI	
NOȚIUNILE DE PROPRIETATE, DOMENIU PUBLIC ȘI SERVICIU PUBLIC	
POTRIVIT CONSTITUȚIEI ROMÂNIEI DIN 1991, REVIZUITĂ ȘI	
REPUBLICATĂ	
I. Generalități	498
§ 1. Istoric	498
§ 2. Concepte	500
§ 3. Reglementare constituțională.....	501

II. Repere în determinarea regimului constituțional general al proprietății	502
§ 4. Prevederi constituționale exprese, implicite, corelația dintre ele.....	502
III. Regimul constituțional al proprietății publice. Relația domeniu public – proprietate publică	507
§ 5. Domenialitatea publică	507
§ 6. Reglementarea proprietății publice potrivit noului Cod civil	507
§ 7. Reglementarea proprietății publice și private a statului și a unităților administrativ-teritoriale prin Codul administrativ	515
IV. Definiția și trăsăturile domeniului public	520
§ 8. Definiția domeniului public	520
§ 9. Trăsăturile domeniului public	520
Exerciții practice	522

CAPITOLUL XXII

MODALITĂȚI DE EXERCITARE A DREPTULUI DE PROPRIETATE

PUBLICĂ	524
I. Generalități	524
§ 1. Modalități constituționale de exercitare a dreptului de proprietate publică.....	524
II. Contractul de concesiune.....	525
II.1. Concesiunea bunurilor proprietate publică.....	525
§ 2. Regimul juridic actual.....	525
§ 3. Definiția și trăsăturile contractului de concesiune	526
§ 4. Părțile contractului de concesiune.....	527
§ 5. Procedura de concesiune.....	527
§ 6. Dispoziții privind contractul de concesiune.....	528
II. 2. Concesiunea de servicii și lucrări.....	530
§ 7. Regimul legal actual	530
§ 8. Proceduri de atribuire.....	531
§ 9. Procedura atribuirii contractului de concesiune și contestarea procedurii.....	532
§ 10. Contestația pe cale administrativ-jurisdicțională	532
§ 11. Calea de atac împotriva deciziilor Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor.....	534
III. Administrarea, închirierea și darea în folosință gratuită a bunurilor domeniului public	535
§ 12. Regimul contractelor de administrare și de închiriere a bunurilor proprietate publică	535
IV. Domeniul privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale	540
§ 13. Caracteristici	540
§ 14. Trecerea bunurilor în domeniul privat	540
§ 15. Procedura de vânzare a bunurilor proprietate privată a statului și a unităților administrativ-teritoriale	541
Exerciții practice	542

CAPITOLUL XXIII	
REGIMUL JURIDIC APLICABIL DOMENIULUI PUBLIC.....	544
§ 1. Generalități.....	544
§ 2. Principii.....	544
Exerciții practice	547
CAPITOLUL XXIV	
SERVICIUL PUBLIC.....	548
§ 1. Generalități privind serviciul public	548
§ 2. Fundamente constituționale actuale privind serviciul public în România	549
§ 3. Trăsăturile și clasificarea serviciilor publice	550
§ 4. Serviciul public potrivit Codului administrativ	551
§ 5. Clasificarea serviciilor publice	551
Exerciții practice	553
CAPITOLUL XXV	
RĂSPUNDEREA ÎN DREPTUL ADMINISTRATIV. RĂSPUNDEREA	
ADMINISTRATIV-DISCIPLINARĂ.....	554
§ 1. Fundamentarea noțiunilor	554
§ 2. Subiectul activ și subiectul pasiv al faptei și respectiv, al răspunderii	556
§ 3. Definiții. Forme de răspundere specifice dreptului administrativ.....	556
§ 4. Principiile răspunderii administrative	557
Codul administrativ stabilește prin art. 567 și anumite principii ale	
răspunderii administrative, fiind vorba despre:.....	557
§ 5. Răspunderea administrativ-disciplinară.....	557
§ 6. Fundamente constituționale și legale actuale privind răspunderea	
administrativ-disciplinară	557
§ 7. Definiția abaterii disciplinare. Subiecte	558
§ 8. Sancțiunile administrativ-disciplinare.....	559
Exerciții practice	561
CAPITOLUL XXVI	
RĂSPUNDEREA ADMINISTRATIV-CONTRAVENȚIONALĂ	562
I. Bazele constituționale ale răspunderii administrativ-contravenționale	562
II. Elementele constitutive ale contravenției.....	563
III. Definiția și trăsăturile contravenției.....	565
IV. Cauzele care înlătură răspunderea contravențională.....	568
V. Sancțiunile contravenționale	572
VI. Procedura contravențională consacrată de Ordonanța de Guvern nr. 2/2001	577
Exerciții practice	588
CAPITOLUL XXVII	
RĂSPUNDEREA ADMINISTRATIV-PATRIMONIALĂ	590
§ 1. Fundamente constituționale și legale	590
§ 2. Tipuri de acțiuni în angajarea răspunderii administrativ-patrimoniale	591

§ 3. Categoriile de acte care pot fundamenta o acțiune pentru antrenarea răspunderii administrativ-patrimoniale	591
§ 4. Autoritățile publice competente să soluționeze acțiunea privind răspunderea administrativ-patrimonială.....	592
§ 5. Natura prejudiciului a cărui reparație poate fi solicitată prin acțiunile privind răspunderea administrativ-patrimonială a autorităților publice.....	592
§ 6. Forme ale răspunderii administrativ-patrimoniale	593
§ 7. Răspunderea patrimonială exclusivă a statului pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare.....	594
§ 8. Răspunderea patrimonială a autorităților administrației publice pentru limitele serviciului public	594
§ 9. Răspunderea solidară a autorităților publice și a funcționarilor pentru prejudicii produse prin acte administrative, tipice sau asimilate	595
§. 10. Alte forme de răspundere administrativ-patrimonială prevăzute de Codul administrativ.....	597
Exerciții practice	598
 BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	 601